УДК 342.72/.73:796.07
Анастасія Геннадіївна БАТОГ,
студентка групи ЮМП-31
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Тітов Є. Б.

ПРАВОВА ОСНОВА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ СПОРТСМЕНІВ

У сучасному світі спорт на рівні з освітою, культурою, працею є важливою сферою життя кожної окремої особи і суспільства у цілому. З огляду на це, кожна держава має підтримувати і заохочувати розвиток даної сфери суспільного життя. За таких умов важливим є питання захисту прав людини у сфері спорту. Вагому роль у цій галузі відіграють співробітництво держав на міжнародному універсальному і регіональному рівнях та діяльність міжнародних міжурядових і неурядових організацій.

Співробітництво держав у сфері спортивних правовідносин, перш за все, виявляється в укладенні ними двосторонніх і багатосторонніх міжнародних актів. Основу захисту прав людини у сфері спорту складають загальновизнані акти (Загальна Декларація прав людини 1948 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р., Міжнародна хартія фізичного виховання, фізичної активності та спорту (переглянута) 1978 р. тощо). Водночас, у питанні регулювання статусу спортсменів у цілому та захисту їхніх прав зокрема, зростає роль недержавних (неурядових) інститутів, які функціонують як самостійні суб'єкти міжнародних відносин.

Інституційним ядром сучасної міжнародної спортивної діяльності виступає Міжнародний олімпійський комітет (далі – МОК) – міжнародна неурядова неприбуткова організація, створена у формі асоціації зі статусом юридичної особи, визнана Федеральною Радою Швейцарії відповідно до угоди від 01.11.2000 р. Одним з завдань МОК як керівного органу олімпійського руху є визначення і заохочення поваги до основних прав спортсменів. Іншим учасником цієї діяльності є створена у 2014 р. Всесвітня асоціація гравців (далі – Асоціація), що діє на підставі Правил всесвітньої асоціації гравців (далі – Правила). Згідно з цим актом, метою Асоціації є захист прав спортсменів та гравців, заохочення зростання та розвиток спортсменів та асоціацій гравців. У Правилах зазначається, що міжнародні стандарти в галузі прав людини, включаючи свободу об'єднань, право організовувати і вести колективні переговори, право на страйк, повинні бути гарантовані для всіх у даній сфері. Одним з головних завдань Асоціації, згідно з Правилами, є участь у прийнятті міжнародних документів та вдосконаленні національних законів, спрямованих на захист прав спортсменів та гравців як робітників та громадян.

Результатом ефективного співробітництва МОК і Всесвітньої асоціації гравців стало прийняття 9 жовтня 2018 р. Декларації прав і обов'язків спортсменів (далі – Декларація 2018 р.). Декларація 2018 р. проголошує ряд прав і

© Батог А. Г., 2019

обов'язків, якими мають бути наділені спортсмени у зв'язку зі своєю професійною або аматорською спортивною діяльністю, зокрема спортсмени мають право: бути включеними до прозорого, справедливого та чесного спортивного середовища; своєчасно отримувати доступ до загальної інформації про спортсмена та питання, пов'язані з конкуренцією; отримувати освіту щодо спортивних питань, а також працювати або навчатися під час активної підготовки та участі у змаганнях; отримувати дохід, що виникає у зв'язку з їхньою спортивною кар'єрою; на захист їхнього психічного і фізичного здоров'я, включаючи безпечне змагальне і тренувальне середовище, а також на захист від жорстокого поводження та переслідувань; на свободу вираження поглядів, тощо. Також у Декларації 2018 р. зазначається, що спортсмени мають реалізовувати свої можливості відповідно до справедливого і рівного гендерного представництва.

Зазначимо, що наразі вищезазначені організації працюють над прийняттям Декларації про захист прав дітей-спортсменів, яка також стане важливим документом щодо захисту прав дітей як вразливої категорії населення у сфері спорту.

Враховуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що міжнародне співтовариство стоїть на порозі запровадження ефективних змін у розумінні правового статусу осіб, зайнятих у сфері спорту. Визнання, повага і захист прав, що виникають у спортсменів у зв'язку з їхньою професійною або аматорською діяльністю – це необхідний і досить важливий крок для розвитку не тільки галузі міжнародного спортивного права і захисту прав людини, але і всієї системи міжнародного права в цілому, тому що спорт являє собою універсальну мову, що стає потужним інструментом сприяння миру, терпимості і взаєморозумінню, об'єднуючи людей через кордони, культури і релігії.

Одержано 28.04.2019

УДК 341.9

Оксана Едуардівна РУДЕНКО,
студентка групи ЮМП-51
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор Гавриленко О. А.

МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРИМИРЕННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Світове співтовариство роками створювало і продовжує вдосконалювати систему колективної безпеки з метою підтримки миру у всьому світі. Питання миротворчості є надзвичайно актуальним для реалій сьогодення. Конкретні дії у випадку міжнародного спору та загрози порушення миру було сформульовано у главах VI та VII Статуту ООН. Глава VI передбачає наступні заходи мирного вирішення спорів: переговори, посередництво, примирення, арбітраж, звернення до регіональних органів.

© Руденко О. Е., 2019